

“АНДЕЛА” АД

КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ

ОТЧЕТ

2011 ГОДИНА

гр. Бургас

Съдържание

	Страница
Доклад на независимия одитор	-
Консолидиран отчет за всеобхватния доход	3
Консолидиран отчет за финансовото състояние	4
Консолидиран отчет за паричните потоци	6
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	7
Приложение към консолидирания финансовия отчет	8

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До АКЦИОНЕРИТЕ
на „АНДЕЛА” АД
гр. Бургас

Доклад върху консолидирания финансов отчет

Ние извършихме одит на приложения консолидиран финансов отчет на „АНДЕЛА” АД (Дружеството) и неговото дъщерно дружество към 31 декември 2011 година, включващ консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември 2011 година, консолидиран отчет за всеобхватния доход, консолидиран отчет за промените в собствения капитал и консолидиран отчет за паричните потоци за годината, завършваща тогава, както и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и другата пояснителна информация.

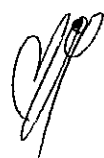
Отговорност на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството е отговорно за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Комисията на Европейския съюз, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи като необходима за изготвянето на консолидиран финансов отчет, който да не съдържа съществени отклонения, независимо дали те се дължат на измама или грешка.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този консолидиран финансов отчет, основащо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко консолидираният финансов отчет не съдържа съществени отклонения.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени в консолидирания финансов отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени отклонения в консолидирания финансов отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на

консолидирания финансов отчет от страна на Дружеството, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на Дружеството. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне в консолидирания финансов отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

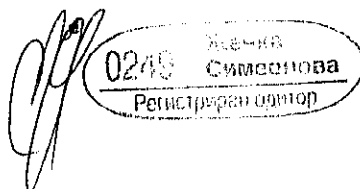
По наше мнение консолидираният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на „АНДЕЛА” АД и неговото дъщерно дружество към 31 декември 2011 година, както и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, приключваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Комисията на Европейския съюз.

Доклад по други правни и регулаторни изисквания

Годишен консолидиран доклад за дейността съгласно чл. 33 от Закона за счетоводството

В съответствие с изискванията на Закона за счетоводството (чл. 38, ал. 4), се запознахме с годишния консолидиран доклад на ръководството за дейността на „АНДЕЛА” АД за 2011 година. Този доклад не представлява част от консолидирания финансов отчет на Дружеството за същия период. Отговорността за изготвянето на този годишен консолидиран доклад за дейността се носи от ръководството на Дружеството. Историческата финансова информация, представена в консолидирания доклад за дейността за 2011 година съответства в съществени си аспекти на финансовата информация, която се съдържа във консолидирания финансов отчет на Дружеството към 31 декември 2011 година, изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Комисията на Европейския съюз.

Жечка Димитрова Симеонова
Регистриран одитор

28 май 2012 година

ул. „Топола” № 15
гр. Варна

ЕИК: 104025774

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
 за годината, завършваща на 31 декември 2011 година

	Приложение	2011 BGN'000	2010 BGN'000
Приходи	3	12,672	8,118
Други доходи	4	99	129
Печалба от продажба на нетекущи активи	5	20	10
Промени в запасите от готова продукция и незавършено производство		(445)	(135)
Разходи, извършени от предприятието и капитализирани		5	33
Използвани суровини и материали	6	(5,608)	(2,791)
Разходи за външни услуги	7	(1,185)	(675)
Разходи за персонала	8	(2,588)	(2,378)
Разходи за амортизация	15,16,17	(1,499)	(1,430)
Обезценка на активи	9	(66)	(152)
Други разходи	10	(731)	(599)
Себестойност на продадените стоки и други краткотрайни активи		(165)	(197)
Печалба/(загуба) от дейността		509	(67)
Приходи (разходи) от лихви	11,12	(133)	(1)
Разходи от валутни операции	12	(7)	(7)
Печалба от операции с финансови активи	11	8	
Други финансови разходи	12	(30)	(30)
Печалба/(загуба) преди данъчно облагане		347	(105)
Разходи за/(икономия от) данъци, нетно	13	(41)	70
Нетна печалба/(загуба) за годината		306	(35)
Друг всеобхватен доход:			
Финансови активи на разположение за продажба		(1,421)	(1,439)
Данък върху дохода, свързан с компоненти на друг всеобхватен доход		22	56
Друг всеобхватен доход за годината	14	(1,399)	(1,383)
Общо всеобхватен доход за годината		(1,093)	(1,418)
Печалба/(загуба), отнасяща се за			
Притежателите на собствен капитал на дружеството - майка		306	(34)
Неконтролиращо участие			(1)
Общ всеобхватен доход, отнасящ се до			
Притежателите на собствен капитал на дружеството - майка		(1,085)	(1,408)
Неконтролиращо участие		(8)	(10)
Доходи на акция:	BGN 25	1.49	

31 май 2012 г.

Изпълнителен директор:

Киро Русев

Регистриран одитор:

0249 Желена Симеонова
 Регистриран одитор
 28 май 2012 г.

Гл. счетоводител (съставител):

Красимир Петров

Приложението, представено на страници от 8 до 75, е неразделна част от този консолидиран финансов отчет

ЕИК: 104025774

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
 към 31 декември 2011 година

	Приложение	31.12.2011 BGN'000	31.12.2010 BGN'000
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	15	24,408	24,730
Инвестиционни имоти	16	783	811
Нематериални активи	17	13	1
Финансови активи на разположение за продажба	18	4,182	5,604
Дългосрочни вземания от свързани лица	19	400	400
Други дългосрочни вземания	20	579	605
Отсрочени данъчни активи	28	357	429
		<u>30,722</u>	<u>32,580</u>
Текущи активи			
Материални запаси	21	4,767	5,261
Вземания от свързани лица	22	980	1,323
Търговски и други вземания	23	3,927	3,176
Парични средства и парични еквиваленти	24	2,875	1,105
		<u>12,549</u>	<u>10,865</u>
ОБЩО АКТИВИ		<u>43,271</u>	<u>43,445</u>
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Регистриран капитал		205	77
Резерви		29,396	31,364
Натрупана печалба (загуба)		445	362
		<u>30,046</u>	<u>31,803</u>
Неконтролиращо участие		51	59
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ	25	<u>30,097</u>	<u>31,862</u>
ПАСИВИ			
Нетекущи задължения			
Задължения по финансов лизинг	27	81	258
Отсрочени данъчни пасиви	28	1,409	1,462
Задължения към персонала при пенсиониране	29	32	60
Други дългосрочни задължения	30	2	
		<u>1,524</u>	<u>1,780</u>

Приложението, представено на страници от 8 до 75, е неразделна част от този консолидиран финансов отчет

ЕИК: 104025774

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
 към 31 декември 2011 година
 (продължение)

	Приложение	31.12.2011 BGN'000	31.12.2010 BGN'000
Текущи задължения			
Краткосрочни заеми	31	2,611	2,429
Краткосрочна част на дългосрочните заеми	26		535
Задължения към свързани лица	32	105	100
Търговски и други задължения	33	8,225	6,475
Задължения към персонала и осигурители	34	246	234
Данъчни задължения	35	463	30
		<u>11,650</u>	<u>9,803</u>
ОБЩО ПАСИВИ		<u>13,174</u>	<u>11,583</u>
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		<u>43,271</u>	<u>43,445</u>

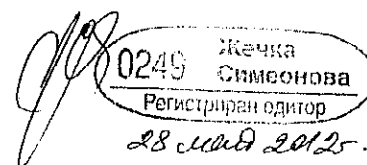
31 май 2012 г.

Изпълнителен директор:

Киро РИЗЕВ

Регистриран одитор:

28 май 2012 г.

Гл. счетоводител (съставител):

Красимир Петров

Приложението, представено на страници от 8 до 75, е неразделна част от този консолидиран финансов отчет

ЕИК: 104025774

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
 за годината, завършваща на 31 декември 2011 година

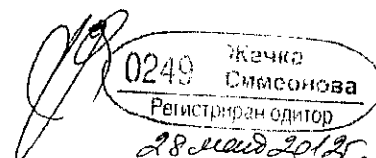
Наименование на паричните потоци	Приложение	2011 BGN'000	2010 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления от клиенти и други дебитори		14,165	9,542
Плащания на доставчици и други кредитори		(5,995)	(2,968)
Плащания свързани с персонала		(2,551)	(2,328)
Платени и възстановени данъци (без данъци върху печалбата)		(951)	(693)
Концесионни възнаграждения		(559)	(352)
Постъпили/платени лихви, комисионни		9	2
Други постъпления/плащания		(173)	(150)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		3,945	3,053
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Плащания за придобиване на имоти, машини и съоръжения		(1,078)	(3,150)
Плащания за придобиване на финансови активи			(1,531)
Предоставени заеми		(1,613)	(2,225)
Възстановени (платени) предоставени заеми		1,660	3,380
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения			9
Получени лихви		118	324
Нетни парични потоци използвани в инвестиционна дейност		(913)	(3,193)
Парични потоци от финансова дейност			
Парични потоци свързани с емисия на собствен капитал			96
Получени заеми		829	528
Погасени заеми		(1,278)	(1,333)
Плащания по договори за финансов лизинг		(473)	(219)
Платени лихви, дивиденди и др.		(335)	(199)
Нетни парични потоци използвани във финансова дейност		(1,257)	(1,127)
Увеличение/намаление на наличностите през годината		1,775	(1,267)
Нетен ефект от промяна на валутните курсове		(7)	(7)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари		1,167	2,441
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	24	2,935	1,167

31 май 2012 г.

Изпълнителен директор:

Киро Русев

Регистриран одитор:

Гл. счетоводител (съставител):

Красимир Петров

Приложението, представено на страници от 8 до 75, е неразделна част от този консолидиран финансов отчет

„АНДЕЛА” АД
КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2011 г.

ЕИК : 102005285

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, завършваща на 31 декември 2011 година

	Капитал	Преоценъчен резерв	Общи резерви	Други резерви	Неразпределена печалба	Финансови активи на разположение за продажба	Общо Неконтрол ирано участие	Общо собствен капитал
Салдо на 01 януари 2010 година	77	5,762	12	28,122	5,212	(5,941)	33,244	70 33,314
Променни в собствения капитал за 2010 година								
Разпределение на печалбата				5,042	(5,042)			
Общо всеобхватен доход за годината					22	(1,430)	(1,408)	(10) (1,418)
Прехвърляне към неразпределена печалба		(203)			203			
Други изменения					(33)		(33)	(1) (34)
Салдо на 31 декември 2010 година	77	5,559	12	33,164	362	(7,371)	31,803	59 31,862
Салдо на 01 януари 2011 година	77	5,559	12	33,164	362	(7,371)	31,803	59 31,862
Променни в собствения капитал за 2011 година								
Емисия на капитал	128						128	128
Дивиденди				(800)			(800)	(800)
Разпределение на печалбата			9	429	(438)			
Общо всеобхватен доход за годината					326	(1,411)	(1,085)	(8) (1,093)
Прехвърляне към неразпределена печалба		(195)			195			
Салдо на 31 декември 2011 година	205	5,364	21	32,793	445	(8,782)	30,046	51 30,097

31 май 2012 г.

Изпълнителен директор:

Киро Русев

Регистриран одитор:

0249 Желка Симеонова
Регистриран одитор

28 май 2012 г.

Гл. счетоводител (съставител):

Красимир Петров

Приложението, представено на страници от 8 до 75, е неразделна част от този консолидиран финансов отчет

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Групата включва дружество - майка и неговото дъщерно дружество (2010 г.: едно дъщерно дружество).

Дружество-майка

„Андела” АД (дружество - майка) е търговско дружество, регистрирано в България със седалище и адрес на управление: гр. Бургас, кв. „Победа”, ул. „Чаталджа” 3.

Съдебната регистрация на дружеството е от 1994 г., ф.д. № 4228/1994 г. на Бургаски окръжен съд.

Дъщерни дружества

През 2011 г. дъщерното дружество в Групата е:

„Андезит” ООД – търговско дружество, регистрирано в България с фирмено дело № 4229/ 1994 г. на Бургаски окръжен съд и със седалище и адрес на управление – гр. Бургас, кв. „Победа”, ул. „Чаталджа” 3.

1.1. Собственост и управление на дружеството – майка

Акционерното участие в „Андела” АД е разпределено както следва:

	31.12.2011	31.12.2010
	Участие - %	Участие - %
„Ескана” АД	95.71 %	88.6 %
Физически лица	4.29 %	11.4 %
	<u>100.00 %</u>	<u>100.00 %</u>

През текущата година е вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията увеличение на капитала на „Андела” АД със 128 хил.лв. Записани са акции единствено от „Ескана” АД.

Дружеството - майка има едностепенна система на управление със Съвет на директорите в състав:

Ганчо Димитров Стоев	– Председател на Съвета на директорите
Киро Димов Русев	– Член на Съвета на директорите
Лилян Иванов Радев	– Член на Съвета на директорите

Дружеството - майка се представлява и управлява от Изпълнителен директор инж. Киро Димов Русев с решение на Бургаския окръжен съд от 31.07.2000 г.

Предмет на дейност на дружествата от групата

Предметът на дейност на дружествата от Групата е както следва:

- Предметът на дейност на дружеството - майка включва: добив, производство и продажба на инертни материали, производство на калибровани пясъци за специални нужди и хотелиерство.

- Предметът на дейност на дъщерното дружество включва: добив и производство на инертни материали, производство и търговия със строителни изделия и стоки, строителство и транспортни услуги.

1.2. Структура на групата

Към 31 декември структурата на Групата включва „Андела” АД като дружество – майка и посочените по-долу дружества:

Дъщерни дружества

	31.12.2011	31.12.2010
	Участие	Участие
	%	%
Дружества в България		
„Андезит” ООД	99.35	99.35

Към 31.12.2011 г. списъчният състав на персонала в Групата е 239 работници и служители (31.12.2010 г.: 230 работници и служители).

1.3. Общи финансови показатели за последните 5 години

(хил.лв.)

Консолидиран отчет за всеобхватния доход	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Приходи	25,524	26,654	18,169	8,593	12,986
Разходи	21,439	23,327	10,527	8,698	12,639
Печалба/(загуба) преди данъчно облагане	4,085	3,327	7,642	(105)	347
Нетна печалба/(загуба) за годината	3,578	2,824	7,611	(35)	306
Печалба, отнасяща се до притежателите на собствен капитал на дружеството - майка	3,574	2,830	7,578	(34)	306
Неконтролиращо участие	4	(6)	33	(1)	

(хил.лв.)

Консолидиран отчет за финансовото състояние	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Активи	52,292	60,156	45,392	43,445	43,271
Пасиви	23,699	28,690	12,078	11,583	13,174
Собствен капитал, в т.ч.:	28,593	31,466	33,314	31,862	30,097
Собствен капитал, отнасящ се до притежателите на собствен капитал на дружеството - майка	28,537	31,415	33,244	31,803	30,046
Неконтролиращо участие	56	51	70	59	51

1.4. Ефектите от финансовата криза 2011 г. и предприетите мерки от Групата за намаляване на влиянието ѝ

През 2011 г. негативно влияние върху установяващата се икономическа обстановка в страната оказва световната икономическа и финансова криза. Секторът, в който основно оперират дружествата от Групата е динамичен, бързо развиващ се и е относително по-слабо уязвим на наблюдаваните отрицателни фактори и явления. Въпреки това, отчитайки общите

тенденции на стопанската среда ръководството на дружеството-майка внимателно текущо следи събитията, които настъпват както на капиталовите пазари, така и по отношение на производствените сектори, които имат връзка с дейността на дружествата от Групата, и предприема серия от мерки в посока актуализиране и адаптиране към новите условия на политиката си по управление на финансовите и бизнес рисковете, а именно:

- търсене на нови възможности за разширяване на продуктовата листа за поддържане максимално използване на съществуващите производствени мощности и пазарите на дружеството;
- оптимизиране броя на персонала и повишаване на ефективността на труда;
- текущ контрол и оптимизиране на структурата на разходите;

Целта на ръководството на дружеството-майка и респективно на ръководствата на дъщерните дружества, е да се осигури разумно запазване на обемите на дейността и показателите на дружествата от Групата и на самата нея като цяло.

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на “Андела” АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансово отчитане и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2011 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

Групата прилага всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, създадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са уместни за неговата дейност.

За текущата финансова година са влезли в сила нови и/или ревизирани стандарти и разяснения, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения по МСФО. Приетите от Комисията на Европейския съюз нови или ревизирани стандарти и/или тълкувания, за които най-късната дата за прилагане съгласно

регламентите на комисията е датата, на която започва първата финансова година след 31 декември 2010 година, са следните:

- МСС 24 (променен) „Оповестяване на свързани лица”

Ръководството е преценило и е определило, че тези промени оказват влияние върху счетоводната политика, обхвата и подхода на оповестяванията в отчетите на дружествата относно сделките със свързани лица и разчетите с тях.

- МСС 32 (променен) „Финансови инструменти: представяне”
- КРМСФО 14 (променен) „Ограничението на актив по дефинирани доходи, минимални изисквания за финансиране и тяхното взаимодействие”
- КРМСФО 19 „Погасяване на финансови пасиви с инструменти на собствения капитал”
- Подобрения в МСФО - подобрения в МСС 1, МСС 27, МСС 34; МСФО 1, МСФО 3, МСФО 7; КРМСФО 13.

Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуващата непоследователност в правилата за приложение и изискванията на съответните стандарти, както и да се внесе по - прецизна терминология на понятията.

Някои от новите и/или ревизирани стандарти и разяснения, съгласно регламентите на Европейската комисия, могат да се прилагат с по - ранна дата. Групата не е приела по-ранното приложение на приетите с регламентите на Европейската комисия стандарти и разяснения.

Ръководството е определило, че посочените по – горе промени в стандарти и тълкувания, или нови стандарти и тълкувания за 2011 г., с изключение на МСС 24 (променен) „Оповестяване на свързани лица” не са оказали влияние върху счетоводната политика и върху отчитането на активите, пасивите и резултатите от дейността на дружествата в Групата, доколкото тя няма практика и/или статут за подобен тип обекти, сделки и операции, респ. задължение за докладване.

Към датата на финансовия отчет, някои промени в стандартите и разясненията са одобрени от Комисията на Европейския съюз, но за тях най - късната дата за прилагане съгласно регламентите на комисията е датата, на която започва първата финансова година на дружеството след 31 декември 2011 година, а именно:

- МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване”

Дружествата в Групата не прилагат с по-ранна дата тези промени в стандартите и разясненията, за които е дадена такава възможност в регламентите на Комисията.

Настоящият финансов отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и пасиви по тяхната справедлива или друга стойност, както това е посочено на съответните места.

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и пасиви по тяхната справедлива или друга стойност, както това е посочено на съответните места.

Приложението на МСФО изисква от ръководството да приложи някои приблизителни счетоводни оценки и предположения при изготвяне на финансовия отчет и при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите. Всички те са извършени на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към датата на изготвянето на финансовия отчет. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия консолидиран финансов отчет.

Групата води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като нейна отчетна валута за представяне.

Данните в отчета и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

2.2. Консолидация

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка и дъщерното дружество, изготвени към 31 декември, която дата е датата на финансовата година на Групата.

Финансовият отчет на дъщерното дружество за целите на консолидацията е изготвен за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

Дружество-майка - това е дружеството, което притежава контрола върху стопанската и финансова политика и дейност на дъщерните дружества чрез притежанието на повече от 50 % от дяловете от капитала му и правата на глас.

Дружеството-майка е „Андела” АД, България (Приложение 1).

Дъщерни дружества - дружества, включително предприятия, неюридически лица, в които дружеството - майка, пряко или косвено, притежава повече от половината от правата на глас в Общото събрание и може да упражнява контрол върху тяхната финансова и оперативна политика. Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата. За тяхната консолидация се използва методът на пълната консолидация. Инвестициите на дружеството - майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване.

При придобиване на дъщерно дружество от Групата се използва методът на покупко-продажба. Цената на придобиване включва справедливата стойност към датата на размяната, на предоставените активи, възникналите или поети задължения и инструментите на собствен капитал, емитирани от придобиващото дружество, в замяна на получаване на контрола над придобиваното дружество, плюс всички разходи пряко отнасящи се към придобиването.

Придобитите разграничими активи и поети пасиви и условните задължения в бизнес комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на цената за придобиване на дъщерното дружество, над дела на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи, пасиви и условни задължения, се третира и признава като репутация. Ако делът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес комбинацията, това превишение се признава директно в консолидирания отчет за всеобхватния доход на Групата.

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;

- Отчитат се всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно дружество на същата база, както би било необходимо, ако директно се е била освободила от съответните активи или пасиви. Следователно, ако печалба или загуба, признати преди в друг всеобхватен доход, бъдат прекласифицирани към печалба или загуба от освобождаването от свързаните активи или пасиви, Групата прекласифицира печалбата или загубата от собствен капитал към печалба или загуба (като корекции от прекласификация);
- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба” от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество в консолидирания отчет за всеобхватния доход, принадлежаща на дружеството - майка.

Всички вътрешно - групови сделки, разчети и нереализирани печалби, свързани със сделки между дружествата от Групата, се елиминират при консолидацията. Нереализираните загуби също се елиминират, освен ако съответната стопанска операция не дава основание за обезценката на прехвърлените активи. Където е необходимо, счетоводната политика на дъщерните предприятия се променена в съответствие с възприетата от Групата политика.

Асоциирани дружества - дружества, в които инвеститорът упражнява значително влияние.

Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на дружеството, в което е инвестирано, но не е контрол върху тази политика. Обичайно то е налице при притежаване, пряко или косвено от страна на инвеститора на дялове (акции) от 20 % до 50 % от капитала на дружеството, в което е инвестирано.

За включването на асоциираните дружества в консолидирания финансов отчет се прилага методът на собствения капитал, според който инвестицията първоначално се отчита по цена на придобиване (себестойност), а впоследствие се преизчислява, за да отрази промените на дела на инвеститора в нетните активи на асоциираното дружество след придобиването. Инвестицията на Групата в асоциираните дружества включва и репутациите, идентифицирани при придобиването им, нетно от всяка призната обезценка.

Асоциираното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата от датата, на която е придобито значително влияние от инвеститора и спира да се включва

чрез този метод или от датата, когато дружеството се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че значителното влияние е прехвърлено от инвеститора.

В консолидирания отчет за всеобхватния доход се признава делът на Групата в печалбата или загубата на асоциираното дружество след придобиването. Кумулативното движение след придобиването се коригира чрез намаление/увеличение на стойността на инвестицията. В случай, че участието на Групата в загубата на асоциираното дружество е равно или надхвърля размера на инвестицията на Групата в дружеството, заедно със съществуващи дългосрочни, необезпечени вземания от асоциираното предприятие, то тогава Групата не признава допълнителни загуби, освен в случаите когато Групата е поела задължение да извърши или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие.

Делът на Групата в промените, признати в друг всеобхватен доход от асоциираното дружество се признават от Групата в друг всеобхватен доход.

Ако Групата изгуби значително влияние над асоциирано дружество, тя отчита всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това асоциирано дружество на същата база, както би било необходимо, ако асоциираното дружество директно се е освободило от съответните активи или пасиви. Следователно, ако печалбата или загубата, признати преди в друг всеобхватен доход от асоциирано дружество, бъдат прекласифицирани към печалба или загуба от освобождаването от свързаните активи или пасиви, Групата прекласифицира печалбата или загубата от собствен капитал към печалбата или загубата (като корекция от прекласификация).

Вътрешните разчети между Групата и асоциираното дружество не се елиминират. Нереализираните печалби от сделки между Групата и асоциираните ѝ дружества се елиминират до размера на участието на Групата в асоциираното дружество; нереализираните загуби също се елиминират освен ако стопанската операция не дава основание за обезценката на прехвърлените активи. Където е необходимо, счетоводната политика на асоциирани предприятия се промененя в съответствие с възприетата от Групата политика.

2.3. Сравнителни данни и промени в счетоводната политика

Групат представя сравнителна информация в този консолидиран финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута на представяне на консолидирания финансов отчет на Групата е българският лев. От 01.01.1999 г. по силата на въведения в България валутен борд българският лев е с фиксиран курс към еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, както и от преценка по заключителен валутен курс на деноминираните в чуждестранна валута парични средства, вземания и задължения се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

2.5. Приходи

Приходите в Групата се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружествата в Групата и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

Приходите включват справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (данък върху добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Приходи се признават както следва:

При продажбите на стоки приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите от наеми се признават на линеен принцип за периода на наема.

Към приходите от обичайна дейност за дружеството се отнасят и финансовите приходи.

2.6. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Финансовите приходи и разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход, като се посочват нетно и се състоят от: лихвени приходи и разходи (вкл. банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции), курсови разлики от валутни операции, приходи и разходи от операции с финансови активи.

Банковите такси се третираят като финансов разход.

2.7. Разходи по заеми

Разходите по заеми, които могат пряко да се отнасят към придобиването, строителството или производството на един актив, се включват в стойността на този актив. Такива разходи по заеми се капитализират като част от себестойността на актива, когато съществува вероятност те да доведат до бъдещи икономически изгоди и разходите могат надеждно да се оценят. Другите разходи по заеми се признават като разход в периода, през който са извършени.

Отговарящ на условията актив е актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

В степента, в която се заемат средства специално с цел получаване на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират по този актив, следва да се определи, като от действителните разходи, извършени по тези заеми през периода, се извади всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

В степента, в която средствата са заети общо и са използвани с цел получаване на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите за заеми, които могат да се капитализират, следва да се определи чрез прилагане на коефициент на капитализация към

разходите по този актив. Коефициентът на капитализация следва да е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията актив. Размерът на разходите по заеми, които са капитализирани през един период, не следва да превишава размера на разходите по заеми, извършени през този период.

Капитализацията на разходите по заеми следва да се преустанови за удължените периоди, през които е прекъснато активното подобрение.

2.8. Имоти, машини и съоръжения

При първоначалното придобиване имотите, машините и съоръженията се отчитат по себестойност (цена на придобиване), която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние.

Имотите, машините и съоръженията се оценяват по цена на придобиване, намалена с размера на начислената амортизация и натрупаната загуба от обезценка /МСС 16– Имоти, машини и съоръжения/ - препоръчителен подход.

Последващите разходи се прибавят към балансовата стойност на актива или се отчитат като отделен актив, само когато се очаква, че Групата ще получи бъдещи икономически изгоди свързани с употребата на този актив и когато отчетната стойност на последващите разходи може да бъде достоверно определена. Всички други разходи за поддръжка и ремонт се отразяват в консолидирания отчет за всеобхватния доход в периода, в който са извършени.

Стойностният праг на същественост за Групата, под който материалните активи, независимо от факта, че са дълготрайни, се отчитат като текущ разход при придобиването им е 700 лв.

Амортизацията се начислява в консолидирания отчет за всеобхватния доход на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на имотите, машините и съоръженията. Амортизационната сума на всеки актив се определя след приспадане на остатъчната стойност на актива. Групата е определила нулева остатъчна стойност на активите в употреба. Амортизацията се отчита от момента, когато имотите, машините и съоръженията са готови и въведени в експлоатация. Амортизирането на актива се преустановява на по-ранната от датата, на която активът е класифициран като държан за продажба, съгласно МСФО 5 и датата, на която активът е отписан. Амортизацията не се преустановява когато активът е в престой или се извади от активна употреба, освен ако активът е изцяло

амортизиран. Допуска се амортизационното отчисление да бъде нула, когато няма производство. Земята и разходите за придобиване на имоти, машини и съоръжения не се амортизират.

Групата прилага и така наречената “отделна амортизация на единични компоненти”, което изисква да изчислява отделно амортизацията на делимите компоненти на определена единица, които компоненти имат различен полезен живот или различна степен на потребление на икономически ползи. Всеки отделен компонент със значителна стойност спрямо общата стойност на актива, към който той се отнася, се амортизира отделно.

В амортизационния план се водят и напълно амортизирани активи до момента на прекратяване на тяхната употреба.

Амортизационната политика се спазва най-малко през един отчетен период.

Усредненият полезен живот по групи активи е както следва:

Сгради	-	35 години
Съоръжения	-	25 години
Машини и оборудване	-	7 - 15 години
Транспортни средства	-	4 - 10 години
Офис обзавеждане	-	6 години

Определените срокове на полезен живот на имотите, машините и съоръженията се преразглеждат от ръководството на всяко дружество в Групата и респективно, и от дружеството-майка в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Имотите, машините и съоръженията се отписват от консолидирания финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и съоръжения” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, като печалба/загуба от продажба на нетекущи активи на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход. Частта от преоценъчния резерв, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към неразпределена печалба.

Балансовите стойности на имотите, машините и съоръженията подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се намалява до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и съоръженията е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност в употреба. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход, освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер, и превишението се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

2.9. Нематериални активи

Репутация

Репутацията представлява превишението на цената на придобиване над дела на Групата в справедлива стойност на нетните разграничими активи, пасиви и условни задължения към датата на придобиване на дъщерно/асоциирано дружество. В консолидирания финансов отчет положителната репутация, придобита в бизнес комбинация първоначално се оценява по цена на придобиване, а последващо по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки.

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние към групата на нематериалните активи, а тази възникнала при придобиване на асоциирано дружество се включва към групата на “инвестициите в асоциирани предприятия”. Тя не се амортизира. Репутацията по придобиването на асоциирани дружества се тества за обезценка като част от общото салдо (стойност) на инвестицията. Самостоятелно признатата репутация по придобиването на дъщерни дружества се тества задължително за обезценка поне веднъж годишно. Загубите от обезценки на репутацията не се възстановяват в последствие. Печалбите или загубите от продажба на дадено дружество от Групата включва и балансовата стойност на репутацията, приспадащата се за продаденото (освободеното) дружество.

На всяка призната репутация се определя принадлежност към даден обект генериращ парични постъпления още при реализирането на дадена бизнес комбинация, и този обект се прилага при извършването на тестовете за обезценка. При определянето на обектите, генериращи парични потоци се вземат предвид обектите, от които се е очаквало бъдещи стопански изгоди при придобиването при бизнес комбинацията и по повод, на които е възникнала самата репутация.

Загубите от обезценка на репутация се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход към позицията “разходи за амортизация”.

Други нематериални активи

При първоначално придобиване нематериалните активи се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена и всички разходи по доставката и инсталирането им. Разходите за обучение на персонала за работа с програмните продукти, както и административните и други общи разходи не се включват в първоначалната оценка.

В консолидирания финансов отчет нематериалните активи се представят по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 2 – 4 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Стойностният праг на същественост за Групата, под който нематериалните активи, независимо от факта, че са дълготрайни, се отчитат като текущ разход при придобиването им, е 700 лв.

Нематериалните активи се отписват от консолидирания финансов отчет когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, като печалба/загуба от продажба на нетекущи активи на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход.

2.10. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти са имоти, държани с цел получаване на приходи от отдаване под наем или за увеличение стойността на капитала, или и за двете.

Предприятието класифицира имотите според предполагаемото им предназначение като:

- Ползвани за дейността имоти – отчитат се като имоти, машини и съоръжения по реда на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения;
- Имоти за продажба – отчитат се като материални запаси по реда на МСС 2 Материални запаси, в случай на незавършено производство по реда на МСС 11 Договори за строителство;
- Инвестиционни имоти – отчитат се като дългосрочни финансови активи по реда на МСС 40 Инвестиционни имоти.

При промяна на предназначението на имота, всеки един може да бъде прекласифициран в друг, като при отчитането се прилагат правилата на съответните счетоводни стандарти.

Първоначалната оценка на инвестиционните имоти се извършва по историческа цена. Последващото им оценяване се извършва по модела “цена на придобиване”, прилагайки препоръчителния подход в МСС 16 – Имоти, машини и съоръжения, съгласно МСС 40 – Инвестиционни имоти.

Последващите разходи, свързани с инвестиционните имоти се капитализират /увеличават стойността им/ само в случай, че водят до увеличаване на икономическата изгода от използването на съответния актив, за който са извършени. Всички останали последващи разходи под формата на ремонт и др. се отчитат като текущи.

Инвестиционните имоти се отписват от консолидирания финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционните имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, като печалба/загуба от продажба на нетекущи активи на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Трансфер от и към инвестиционни имоти се прави, когато има промяна в употребата на даден имот.

2.11. Инвестиции в асоциирани дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в асоциирани дружества, се представят в консолидирания финансов отчет по метода на собствения капитал – стойност, която включва цената на придобиване (себестойност), представляваща справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията, коригирана с дела на дружеството - инвеститор (майка) в печалбите или загубите и респективно другите резерви на асоциираното дружество след датата на придобиването му.

Делът в печалбите и загубите след датата на придобиване на асоциираното дружество и делът на друг всеобхватен доход на асоциираното дружество се представят на отделени редове в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Инвестициите в асоциирани дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите. Доходът от продажбата им се представя в печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

2.12. Дялове в смесени предприятия

Смесеното предприятие се основава на договорно взаимоотношение, по силата на което две или повече страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол. Смесеното предприятие може да бъде: съвместно контролирана дейност, съвместно контролирани активи и съвместно контролирана стопанска единица.

2.12.1. Когато Групата е съдружник в смесено предприятие

В този случай, Групата споделя съвместния контрол върху смесеното предприятие.

Съвместно контролирани дейности

Съвместно контролираната дейност се базира на експлоатацията на активи и други ресурси на съдружниците, като същата не представлява обособена стопанска единица, която да е отделна от самите съдружници.

Когато Групата е съдружник в съвместно контролирана дейност, отчита и отразява във финансовите си отчети:

- Контролираните от него активи и поетите от него задължения;
- Направените от него разходи и собствения си дял в приходите от продажбите на продукцията, стоките и услугите, произвеждани от смесеното предприятие;

За целите на съвместно контролираната дейност не се води отделно счетоводство и не се изготвя отделен финансов отчет. С цел оценяване ефективността от смесеното предприятие, съдружниците за свои цели определят вида на отчетите, които следва да се изготвят и информацията, която те следва да съдържат.

Съвместно контролирани активи

Съвместно контролираните активи се базират на съвместен контрол, а често и на съвместна собственост върху един или повече от активите, внесени в смесеното предприятие или придобити специално за него.

Когато дружество от Групата е съдружник в такова смесено предприятие, базирано на съвместно контролирани активи отчита и отразява във финансовите си отчети:

- Своя дял в съвместно контролираните активи, класифицирани според естеството на активите, а не като инвестиция;
- Своя дял от понесените пасиви при финансиране на собствения му дял;
- Своя дял от пасивите, понесени съвместно с другите съдружници във връзка със смесеното предприятие;
- Какъвто и да е приход от продажбата на този дял от продукцията заедно със своя дял в разходите, направени от смесеното предприятие;
- Каквито и да е разходи, свързани със собствения му дял в смесеното предприятие.

Съвместно контролирани стопански единици

Съвместно контролираната стопанска единица е самостоятелно създадено, обособено предприятие, в което всеки от съдружниците има дял. Такава единица действа по същия начин като всички останали предприятия, но с тази разлика, че договорното взаимоотношение между съдружниците установява съвместен контрол върху дейността му.

Когато дружество от Групата е съдружник в съвместно контролирано предприятие, в индивидуалния си финансов отчет отчита участието си в него като инвестиция по себестойностния метод.

Когато предприятието - съдружник в съвместно контролираното предприятие стане част от група и поне един от останалите съдружници не е предприятие от групата, в консолидирания финансов отчет участието се отчита по метода на собствения капитал.

2.12.2. Когато Групата е инвеститор в смесено предприятие

В този случай, Групата не споделя съвместния контрол върху смесеното предприятие. Групата отчита дяловото си участие в смесеното предприятие като финансов инструмент. Когато това участие има значително влияние в смесеното предприятие – като инвестиция в асоциирано предприятие.

2.13. Финансови активи на разположение за продажба

Първоначално дългосрочните инвестиции на разположение за продажба (представляващи малцинствено участие в капитала на предприятието-емитент) се признават по цена на придобиване. Цената на придобиване е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване на инвестицията (Приложение 2.24).

Ефектите от последващата преоценка до справедливата стойност на дългосрочните инвестиции на разположение за продажба се представят в собствения капитал като преоценъчен резерв на финансови активи. В консолидирания отчет за всеобхватния доход се признават при освобождаване (продажба) от инвестицията като се посочват към статията “корекция от прекласификация”.

Притежаваните инвестиции, представляващи малцинствено участие в други дружества, които не се търгуват на активен пазар и за тях няма котировки на пазарни цени се оценяват и представят по себестойност. (Приложение 2.24)

Притежаваните инвестиции на разположение за продажба се преглеждат за обезценка към края на всеки отчетен период. При установяване на условия за обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията. Тя се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход като финансов разход, освен ако през предходни периоди има формиран положителен преоценъчен резерв за тези инвестиции. В този случай обезценката първо се покрива за сметка на този резерв.

2.14. Материални запаси

Материалните запаси са текущи (краткотрайни) материални активи под формата на:

- материали, придобити главно чрез покупка и предназначени основно за влягане в производствения процес с цел произвеждане на продукция или услуги, или са обект на преки продажби, когато това се прецени от предприятието;
- продукция, създадена в резултат на производствен процес и предназначена за продажба;
- стоки, придобити главно чрез покупка и предназначени за продажба;
- незавършено производство, представляващо съвкупност от разходи, от които се очаква да се произведе продукция;
- инвестиция в материален запас - материални активи, придобити за инвестиционни цели, а не за ползване;

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализуема стойност. Разликата се отчита като други текущи разходи за дейността.

Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местоположение и състояние.

Разходите за закупуване на материалните запаси съставляват покупната цена, митните сборове и други данъци (различни от тези, които впоследствие предприятието може да си възстановява от данъчните органи), транспортните разходи и други, които могат директно да се отнесат към придобиването на завършените стоки, материалите и услугите. Търговските отстъпки, рабати и други подобни компоненти се приспадат при определяне на покупната стойност.

Разходите за преработка включват преки разходи и систематично начислявани постоянни и променливи общопроизводствени разходи.

Оценяването при изписването на стоково-материалните запаси се извършва чрез прилагането на метода средно претеглена цена.

В края на отчетния период стоково-материалните запаси се оценяват по по-ниската от нетната реализируема стойност и цената на придобиване.

Нетната реализируема стойност е равна на очакваната продажна цена, при нормално протичане на дейността, намалена с пряко свързаните с продажбата разходи.

Себестойността на продукцията включва:

- а/ преки разходи;
- б/ постоянни общопроизводствени разходи;
- в/ променливи общопроизводствени разходи.

Себестойност при предоставяне на услуги

Дотолкова, доколкото при предоставянето на услуги се ползват материални запаси, то те се включват в себестойността на услугите. Себестойността се състои главно от разходите за труд и другите разходи за персонала, зает в предоставянето на услугата, включително служителите, изпълняващи надзорна дейност, и съответната част от общите разходи за тях. Трудът и други разходи, свързани с продажбите и общия административен персонал, не се включват, а се признават за разходи в периода, в който са възникнали.

При продажба на материални запаси, балансовата сума на тези материални запаси се признава като разход през периода, през който съответният приход е признат. Сумата на всяка обезценка на материални запаси до нетната им реализируема стойност, както и всички загуби от материални запаси се признават като разходи за периода на обезценката или на възникването на загубите. Сумата на евентуалното обратно възстановяване на стойността на обезценката на материалните запаси, възникнала в резултат на увеличението на нетната реализируема стойност, се признава като намаляване на сумата на признатите разходи за материални запаси през периода, през който възстановяването е възникнало.

Някои материални запаси могат да бъдат отнесени по сметките на други активи, като например материални запаси, които се използват като компонент на създадените от самото дружество собствени сгради, съоръжения и оборудване. Материални запаси, отнесени към друг актив, се признават за разход в продължение полезния живот на актива.

2.15. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни, трудносъбираеми и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “обезценка на активи” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (Приложение 2.29).

2.16. Предоставени заеми

Всички заеми се отчитат първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход като приходи (лихви) или разходи през периода, за който е предоставен заем.

Лихвоносните заеми се класифицират като текущи, освен за частта от тях, която ще бъде уредена в срок над 12 месеца от края на отчетния период (Приложение 2.24).

2.17. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти се състоят от парични наличности в каса, парични наличности в банкови сметки и парични наличности по срочни депозити.

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите по предоставени кредити, като постъпления от инвестиционна дейност;
- платените дивиденди се включват като плащания за финансова дейност, а получените дивиденди, като постъпления от инвестиционна дейност;
- краткосрочно блокираните средства се третираят като парични средства и парични еквиваленти.

2.18. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

Като краткосрочни се класифицират задължения, които са:

- без фиксиран падеж;
- с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа до една година от датата на финансовия отчет;

Като дългосрочни се класифицират задължения, които са с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа над една година от датата на съставяне на финансовия отчет.

2.19. Получени заеми

Всички заеми се отчитат първоначално по себестойност, която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми. В последствие, лихвоносните заеми, се оценяват по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност се изчислява като се вземат предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, включително дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход като приходи (разходи) от лихви през периода на амортизация, или когато задълженията се отпишат или редуцират (Приложение 2.24).

Получените заеми се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.20. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Лизинг на имоти, машини и оборудване, при който Групата реално носи всички рискове и облаги, произтичащи от правото на собственост, се класифицира като финансов лизинг. Всяко лизингово плащане се разпределя между задължението и финансовите разходи,

така че лизинговото задължение да намалява с постоянен темп. Лихвените разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход като разходи от лихви на база ефективен лихвен процент.

Придобитите по договори за финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в консолидирания отчет за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на имоти, машини и оборудване като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг.

При отчитането на лизинговите договори се съблюдават изискванията на МСС17.

2.21. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство за дружествата, извършващи своята дейност в България.

Основно задължение на дружествата – работодатели в България е да извършват задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване, фонд “Общо заболяване и майчинство”, фонд “Безработица”, фонд

“Трудова злополука и професионална болест”, фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите” и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски в България се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което е определено в Кодекса за социално осигуряване.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Групата вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки консолидиран финансов отчет дружествата от Групата правят оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят на дружества в България е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят в България има задължение за изплащане на обезщетения при прекратяване на трудовия договор.

2.22. Данъчни задължения

Текущи данъчни задължения са задълженията на Групата във връзка с прилагането на данъчното законодателство. В консолидирания финансов отчет същите се представят по стойности в съответствие с правилата на съответния данъчен закон за определяне на стойността на всеки вид данък.

2.23. Капитал и резерви

Капитал

Капиталът на дружеството - майка е представен по неговата номинална стойност, съгласно съдебното решение за регистрацията му.

Общи резерви

Общи резерви са резервите, създадени в резултат на разпределението на печалбата съгласно изискванията на Търговския закон.

Съгласно изискванията на Търговския закон, дружеството - майка е длъжно да формира фонд „Резервен“, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета част от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, предвидена в Устава;
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата по фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Преоценъчен резерв

Преоценъчен резерв се формира от положителната разлика между балансовата стойност на имоти, машини и съоръжения и техните справедливи стойности към датата на извършване на всяка преоценка.

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв се отразява директно за сметка на този резерв.

Преоценъчният резерв се прехвърля в неразпределената печалба периодично през срока на използване на актива. Частта от резерва, която се прехвърля в неразпределената печалба е разликата между амортизацията въз основа на преоценената балансова стойност и амортизацията въз основа на историческата цена на актива.

Преоценъчен резерв се формира и от разликата между балансовите стойности на финансовите активи на разположение за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Преоценъчният резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в консолидирания отчет за всеобхватния доход, когато финансовите активи се освободят (продадат).

Общ всеобхватен доход

Общият всеобхватен доход за годината включва нетната печалба/(загуба) за годината и другият всеобхватен доход за годината, нетно от данъка.

2.24. Финансови инструменти

2.24.1. Финансови активи

Групата класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания” и “активи на разположение за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството на дружеството – майка заедно с това на съответното дъщерно дружество определят класификацията на финансовите активи за целите на Групата към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

При първоначалното признаване на финансов актив, дружествата от Групата ги признават по справедливата им стойност, плюс, в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия актив.

Финансовите активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Групата е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива. Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в консолидирания отчет за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Кредитите се оценяват в консолидирания отчет за финансовото състояние по себестойност. Вземанията се представят и отчитат по стойността на тяхното възникване, намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на съответното дружеството от Групата, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания и други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти (Приложения 2.16, 2.15 и 2.17). Лихвеният доход по кредитите се представя като финансов приход в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

В края на отчетния период дружествата от Групата оценяват дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на вземанията (Приложение 2.29).

Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно за Групата те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружествата от Групата е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач (Приложение 2.13).

Финансовите активи на разположение за продажба се оценяват по:

- справедлива стойност - за дружества, чиито книжа са борсово котиранни. Справедливата стойност на тези активи се определя чрез прилагане на борсовата цена на най-скорошната сделка, при условие че не е имало значителна промяна в икономическите условия в периода между датата на сделката и отчетната дата, или

- цена на придобиване - за дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни сделки.

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, се признават в „друг всеобхватен доход” с изключение на загубите от обезценка, до момента на отписване на финансовия актив. При отписване на финансовия актив натрупаната печалба или загуба, призната преди в „друг всеобхватен доход”, се прекласифицира от собствен капитал в печалбата или загубата като „корекция от прекласификации”.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, се признават и отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход, когато се установи придобиването правото върху тези дивиденди.

Притежаваните инвестиции на разположение за продажба се преглеждат към края на всеки отчетен период дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване и текущата справедлива стойност.

2.24.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Групата класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначалното признаване на финансовите пасиви е по справедливата им стойност, плюс разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия пасив. След първоначалното признаване Групата оценява заемите (кредитите) по амортизирана стойност с използването на метода на ефективния лихвен процент (Приложение 2.19 и 2.18).

2.25. Провизии

Провизии се признават, когато Групата има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството на съответното дружество и на Групата към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. (Приложение 2.29)

2.26. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на българските дружества от Групата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2011 г. е 10 % (2010 г.: 10 %).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят, чрез прилагане на балансовия пасивен метод за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда в края на всеки отчетен период и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансовата позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2011 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружества от Групата са оценени при ставка 10 % (31.12.2010 г.: 10 %).

2.27. Дарение от публични институции

Дарение от публични институции се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Групата, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Дарение от публични институции, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Дарение от публични институции, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на призната в разходите амортизация.

2.28. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, допълнителна емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.29. Значими счетоводни приблизителни оценки и преценки.

Полезен живот на нетекущи активи

Ръководството на всяко дружество от Групата и респективно, и от дружеството - майка определя очаквания полезен живот и разходи за амортизации, свързани с притежаваните нетекущи активи. Тази приблизителна оценка се базира на прожекция на жизнения цикъл на активите. Тя може да се промени в значителна степен в резултат на промени на пазарната среда.

Обезценка на имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се преглеждат за наличие на обезценка, когато са на лице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци.

Последваща оценка на инвестиции на разположение за продажба по справедлива стойност

Притежаваните от Групата дългосрочни инвестиции на разположение за продажба, които се търгуват на активен борсов пазар се оценяват последващо по справедлива стойност. База за определяна на справедливата стойност е котираната пазарна цена на най-скорошната сделка, при условие, че не е имало значителна промяна в икономическите условия в периода между датата на сделката и отчетната дата (Приложение 18).

Ефектите от преоценката се отчитат директно в собствения капитал като положителен или отрицателен “преоценъчен резерв – финансови активи” – освен ако има ясни индикатори за трайна обезценка (Приложение 25).

Инвестиции в капиталови инструменти, които нямат котирана пазарна цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да се оцени надеждно, както и нерегистрирани ценни книжа се оценяват по цена на придобиване.

В края на отчетния период Групата оценява дали съществуват обективни доказателства, че финансов актив или група от финансови активи са обезценени. Когато се тестват за обезценка капиталовите ценни книжа, класифицирани като разполагаеми за продажба, се взима предвид наличието на съществен или продължителен спад в справедливата стойност под отчетната. Ако съществува доказателство за обезценка на финансовите активи, държани за продажба, то натрупаните загуби, признати в „друг всеобхватен доход”, се преместват от капитала и се признават в печалбата или загубата. Сумата на натрупаните загуби е разликата между цената на придобиване, и текущата справедлива стойност минус обезценка, отчетена в предходен период в печалбата или загубата. Загубите от обезценка на капиталови инструменти, признати в печалбата или загубата, не могат да се сторнират през печалбата или загубата при проявление на обратен ефект от обезценката.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за всеобхвантия доход като загуба от обезценка (Приложение 36).

След 360 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства, банкова гаранция) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които са

изминали 360 дни и ако ръководството прецени, че съществува несигурност за събирането им се обезценяват на 50 %. Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100 %.

Провизии

Ръководството на Групата прави преценка за размера на провизиите за потенциални задължения въз основа на своя опит за сходни по характер условни задължения, като взема под внимание и наличната текуща информация за конкретните задължения.

Провизии за правни искове се признават когато дружество от Групата има сегашно правно или конструктивно задължение като резултат от минали събития; по-вероятно е да възникнат (отколкото да не възникнат) изходящи парични потоци за погасяване на задължението и когато може надеждно да се определи сумата на самото задължение. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Когато има няколко подобни задължения, вероятността да възникнат изходящи парични потоци за тяхното погасяване се оценява като се взема предвид целия клас от задължения. Провизия се признава дори и в случаите, в които вероятността да възникне изходящ паричен поток за дадено задължение в класа е малка.

2.30. Политика по отношение на грешки и промени в счетоводната политика

Групата променя счетоводната си политика само когато:

а/ това се изисква от конкретен Стандарт или Разяснение или

б/ това води до представяне във финансовия отчет на по-надеждна и уместна информация за ефекта от операциите и сделките върху финансовото състояние, резултатите и паричните потоци /т.нар.доброволна промяна на счетоводната политика/.

Промените в счетоводната политика се отразяват с обратна сила, като се коригира началното салдо на неразпределената печалба или друг засегнат елемент от капитала за предходния представен период, както и други сравнителни суми, оповестени през предходния период, така сякаш винаги се е прилагала новоприетата счетоводна политика.

Ефектът от промяна на счетоводна приблизителна оценка се признава перспективно чрез включването му в печалбата и загубата за периода на промяната, ако промяната засяга само този период или за периода на промяната и бъдещи периоди, ако промяната засяга и

двата вида. Когато промяната се отнася до елемент от капитал, тя се признава чрез коригиране на балансовата стойност на свързания актив, пасив или компонент от капитала в периода на промяната.

Коригирането на съществени грешки се извършва чрез преизчисляване с обратна сила, като се преизчислят сравнителните суми за представения предходен период, в който е възникнала грешката. В случай, че грешката е възникнала преди предходния период, се преизчислява началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период, така сякаш никога не е възниквала грешка.

При определяне нивото на същественост за третиране на една грешка дружеството изхожда от размера и характера на грешката.

2.31. Политика по отношение на събитията след края на отчетния период

Събитията, които възникват между края на отчетния период и датата, на която финансовия отчет е утвърден за издаване биват коригиращи и некоригиращи.

Коригиращи са тези събития, които доказват условия, съществуващи на датата на годишния финансов отчет. При наличие на коригиращи събития, Групата коригира признатите суми или признава суми, които не са били признати.

Некоригиращи са тези събития, които са показателни за условия, настъпили след края на отчетния период. Некоригиращите събития само се оповестяват, без да се коригират вече признати суми и без да се признават допълнително суми.

Когато се получи информация след края на отчетния период относно условия, които са съществували към датата на отчета, предприятието актуализира с новата информация оповестяванията, които се отнасят до тези условия.

Предложените или декларираните след края на отчетния период дивиденди не се признават като задължение на датата на отчета.

2.32. Дивиденди

Дивидентите се признават като намаление на нетните активи на Групата и като задължение към нейния собственик в периода, в който възникне правото му да ги получи.

2.33. Свързани лица

Свързано лице е лице или предприятие, което е свързано с предприятието, което изготвя неговите финансови отчети (отчитащо се предприятие - Групата)

а) Лице или близък член на семейството на това лице е свързано с отчитащото се предприятие, ако лицето:

- упражнява контрол или упражнява съвместен контрол върху отчитащото се предприятие;
- упражнява значително влияние върху отчитащото се предприятие; или
- е член на ключов ръководен персонал на отчитащото се предприятие или на предприятието майка на отчитащото се предприятие.

б) Дадено предприятие е свързано с отчитащо се предприятие, ако е изпълнено някое от следните условия:

- Предприятието и отчитащото се предприятие са членове на една и съща група (което означава, че всяко предприятие майка, дъщерно предприятие и друго дъщерно предприятие е свързано с останалите).

- Едно предприятие е асоциирано или съвместно предприятие на другото предприятие (или асоциирано, или съвместно предприятие на член от група, на която другото предприятие е член).

- И двете предприятия са съвместни предприятия на едно и също трето лице.

- Дадено предприятие е съвместно предприятие на трето предприятие и другото предприятие е асоциирано предприятие на третото предприятие.

- Предприятието представлява план за доходи след напускане на работа в полза на настите лица на отчитащото се предприятие или на предприятие, свързано с отчитащото се предприятие. Ако отчитащото се предприятие само по себе си представлява такъв план, финансиращите работодатели също са свързани с отчитащото се предприятие.

- Предприятието е контролирано или контролирано съвместно от лице, определено в буква а).

- Лице, което упражнява контрол или упражнява съвместен контрол върху отчитащото се предприятие, упражнява значително влияние върху предприятието или е член на ключов ръководен персонал на предприятието (или на предприятието майка).

Сделките между свързани лица, в т.ч. прехвърляне на активи и/или на пасиви между тях, се осъществяват при условията на сделки между несвързани лица.

2.34. Отчет за паричния поток

Приетата политика за отчитане и представяне на паричните потоци е по прекия метод. Паричните потоци се класифицират като парични потоци от: Оперативна дейност, Инвестиционна дейност, Финансова дейност, при съблюдаване изискванията на МСС 7 „Отчети за паричните потоци”.

2.35. Отчет за промените в собствения капитал

Приета е счетоводна политика да се изготвя отчета чрез включване на лицевата страна на отчета: общ всеобхватен доход за годината; салдото на неразпределената печалба, както и движенията за периода; всички статии, които в резултат на действащите счетоводни стандарти се признават директно в собствения капитал; кумулативен ефект от промените в счетоводната политика и корекциите на грешки в съответствие с МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки”; прехвърляне и разпределение на капитал между собствениците; настъпилите промени в резултат на всички изменения по всички елементи на собствения капитал. Прилага се колонния формат, при който се осъществява равнение на началните и крайните салда за всеки елемент от собствения капитал.

2.36 Действащо предприятие

Ръководството на Групата счита, че за дружествата в Групата е спазен принципа за действащо предприятие и ще останат действащи, няма планове и намерения за преустановяване на дейността в обозримото бъдеще.

3.ПРИХОДИ

Основните приходи на Групата включват:

	2011 BGN '000	2010 BGN '000
Продукция	11,255	7,298
Стоки	125	140
Услуги	1,210	592
Наеми	82	88
Общо	12,672	8,118

4.ДРУГИ ДОХОДИ

Другите доходи включват:

	2011 BGN '000	2010 BGN '000
Получени обезценени вземания	51	55
Присъдени лихви по съдебни дела	36	46
Отписани задължения	2	
Получени обезщетения	1	1
Излишъци на активи	2	10
Получено дарение		9
Възстановени местни данъци и такси		1
Други	7	7
Общо	99	129

5. ПЕЧАЛБА ОТ ПРОДАЖБА НА НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

Печалбите от продажба на нетекущи активи включват:

	2011 BGN '000	2010 BGN '000
Приходи от продажби на нетекущи активи	52	19
Балансова стойност на продадени нетекущи активи	(32)	(9)
Печалба от продажба на нетекущи активи	20	10

6. ИЗПОЛЗВАНИ СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

Използваните суровини и материали включват:	2011 BGN '000	2010 BGN '000
Основни материали	2,766	636
Резервни части и консумативи	521	381
Електроенергия и вода	581	473
Горива и смазочни материали	1,667	1,240
Охрана на труда	10	9
Малоценни и малотрайни предмети	13	9
Други	50	43
Общо	5,608	2,791

7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:	2011 BGN '000	2010 BGN '000
Услуги със строителни машини		21
Реклама		4
Транспорт	207	116
Застраховки	115	126
Пощенски, куриерски и далекосъобщителни услуги	42	38
Поддръжка и ремонт на активи	373	81
Охрана	222	117
Консултантски услуги	35	35
Трудова медицина	10	12
Абонаменти	43	21
Други	138	104
Общо	1,185	675

8. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:	2011 BGN '000	2010 BGN '000
Текущи възнаграждения	2,143	1,978
Разходи за осигуровки	445	400
Общо	2,588	2,378

9. ОБЕЗЦЕНКА НА АКТИВИ

Обезценките на активи включват:	2011	2010
	BGN '000	BGN '000
Обезценка на вземания	66	152
Общо	66	152

10. ДРУГИ РАЗХОДИ

Другите разходи за дейността включват:	2011	2010
	BGN '000	BGN '000
Данъци и такси	184	114
Концесионно възнаграждение	478	,432
Командировки	9	6
Отписани вземания		1
Дарения	31	25
Други	29	21
Общо	731	599

11. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:	2011	2010
	BGN '000	BGN '000
Приходи от лихви	150	294
Приходи от операции с финансови активи и инструменти	8	
Общо	158	294

12. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи включват:	2011	2010
	BGN '000	BGN '000
Разходи за лихви	283	295
Отрицателни валутни разлики	7	7
Други финансови разходи	30	30
Общо	320	332

13. РАЗХОД ЗА/(ИКОНОМИЯ ОТ) ДАНЪЦИ ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Консолидиран отчет за всеобхватния доход	2011 BGN '000	2010 BGN '000
Текущ разход за данъци върху печалбата за годината - 10 % (2010 г.: 10 %)		
Отсрочени данъци върху печалбата от:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	41	(70)
Общо разход за/(икономия от) данъци в консолидирания отчет за всеобхватния доход	41	(70)

14. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА КОМПОНЕНТИТЕ НА ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

	2011 BGN'000	2010 BGN'000
Друг всеобхватен доход:		
Финансови активи на разположение за продажба		
Печалби, възникнали през годината	(1,421)	(1,439)
Намалени с: корекции за прекласификация за печалби, включени в печалба или загуба	(1,421)	(1,439)
Друг всеобхватен доход	(1,421)	(1,439)
Данък върху дохода, свързан с компоненти на друг с всеобхватен доход	22	56
Друг всеобхватен доход за годината	(1,399)	(1,383)

	2011 (Разход за) Сума Сума преди икономия от данък данък данък BGN'000 BGN'000 BGN'000	2010 (Разход за) Сума Сума преди икономия данък от данък данък BGN'000 BGN'000 BGN'000
Друг всеобхватен доход:		
Финансови активи на разположение за продажба	(1,421)	(1,439)
Промени на преоценъчен резерв на нетекущи активи	22	56
Друг всеобхватен доход	(1,421)	(1,383)

15. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

	Земи		Сгради		Машини и оборудване		Съоръжения		Транспортни средства		Други		В процес на придобиване		Предоставени аванси		Общо	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Отчетна стойност																		
Сaldo на 1 януари	3,682	3,581	4,652	4,662	15,382	15,382	4,821	4,968	3,991	4,001	459	329	1,387	523	10	183	34,531	33,208
Придобити	101	1,044			541	377	147	219	346	27	70	135	412	1,184	11	10	2,643	1,981
Отписани		(12)	(10)		(292)	(103)				(37)		(5)	(1456)	(320)		(183)	(1760)	(658)
Сaldo на 31 декември	3,682	3,682	5,693	4,652	15,631	15,382	4,968	5,187	4,337	3,991	529	459	343	1,387	21	10	35,423	34,531
Нагрупана амортизация																		
Сaldo на 1 януари			269	182	5,754	5,164	1,300	1,670	1,909	1,714	199	175					9,801	8,535
Начислена амортизация за годината		101	(4)	88	711	693	370	392	226	230	46	29					1,476	1,410
Отписана амортизация				(1)	(258)	(103)				(35)		(5)					(262)	(144)
Сaldo на 31 декември		366	366	269	6,207	5,754	1,670	2,062	2,135	1,909	245	199					11,015	9,801
Балансова стойност на 31 декември	3,682	3,682	5,327	4,383	9,424	9,628	3,298	3,125	2,202	2,082	284	260	343	1,387	21	10	24,408	24,730
Балансова стойност на 1 януари	3,682	3,581	4,383	4,480	9,628	9,944	3,521	3,298	2,082	2,287	260	154	1,387	523	10	183	24,730	24,673

Преглед за обезценка

Извършен е преглед на всички значими имоти, машини и съоръжения към 31 декември 2011 година с цел проверка за наличие на данни за обезценка, в резултат на което е установено, че балансовата стойност на активите не надхвърля възстановимата.

Други данни

През 2011 г. и 2010 г. няма промяна на прилагания линеен метод на амортизация.

Отчетната стойност на напълно амортизираните имоти, машини и съоръжения, собственост на Групата е както следва:

Група активи	31.12.2011 BGN'000	31.12.2010 BGN'000
Машини и оборудване	408	263
Транспортни средства	223	166
Съоръжения и други	130	116
Подобрения върху земи	1	1

Балансова стойност на временно изведени от употреба (консервирани) имоти, машини и съоръжения:

Група активи	31.12.2011 BGN'000	31.12.2010 BGN'000
Сгради	31	3
Машини и оборудване	87	154
Транспортни средства		107
Съоръжения и други	340	328

Има ограничения върху правото на собственост на имоти, машини и съоръжения, заложени като обезпечения по договори за финансов кредит и банкова гаранция с балансова стойност както следва:

Група активи	31.12.2011 BGN`000	31.12.2010 BGN`000
Земи	991	991
Сгради	626	646
Машини и оборудване	601	3,208

В състава на имотите, машините и съоръженията е включена балансовата стойност на следните активи, получени по договори за финансов лизинг:

Активи	31.12.2011 BGN`000	31.12.2010 BGN`000
Транспортни средства	366	386
Машини	514	532

По договори за оперативен лизинг, през отчетния период Групата е ползвала следните имоти, машини и съоръжения, които са чужда собственост:

- Товарни автомобили - 2бр.;
- Мобилна миеща пресевна инсталация;
- Мобилна пресевна инсталация.

Групата не е предоставила за ползване по договори за оперативен лизинг собствени активи.

16. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	Земи		Сгради		Общо	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Отчетна стойност						
Салдо на 1 януари	52	52	814	814	866	866
Трансфер към имоти, машини и съоръжения			(9)		(9)	
Салдо на 31 декември	52	52	805	814	857	866
Натрупана амортизация						
Салдо на 1 януари			55	37	55	37
Начислена амортизация за годината			19	18	19	18
Салдо на 31 декември			74	55	74	55
Балансова стойност на 31 декември	52	52	731	759	783	811
Балансова стойност на 1 януари	52	52	759	777	811	829

17. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Права върху интелектуална собственост		Програмни продукти		В процес на придобиване		Общо	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Отчетна стойност								
Салдо на 1 януари	3	3	7	5			10	8
Придобити	13		3	2	13		29	2
Отписани					(13)		(13)	
Салдо на 31 декември	16	3	10	7			26	10
Натрупана амортизация								
Салдо на 1 януари	3	2	6	5			9	7
Начислена амортизация за годината	2	1	2	1			4	2
Салдо на 31 декември	5	3	8	6			13	9
Балансова стойност на 31 декември	11		2	1			13	1
Балансова стойност на 1 януари		1	1				1	1

В края на текущия период отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални активи, собственост на Групата е както следва:

Група активи	31.12.2011 BGN'000	31.12.2010 BGN'000
Програмни продукти	6	5

През 2011 г.:

- Няма промяна на прилагания линеен метод на амортизация.
- Не са извършвани промени в приблизителните оценки на полезния живот на активите.
- Няма нематериални активи с ограничения върху правото на собственост
- Няма поети ангажменти за придобиване на нематериални активи, включително авансови плащания.
- Няма ползвани в дейността нематериални активи – чужда собственост.
- Няма временно извадени от употреба нематериални активи.
- Групата не извършва изследователска и развойна дейност

18. ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

Финансови активи на разположение за продажба включват участия в следните дружества:

Седалище		31.12.2011 BGN '000	Участие %	31.12.2010 BGN '000	Участие %
"Холдинг Варна" АД	гр. Варна	2,651	9.93	4,073	9.93
"Керамик - ГТ" АД	гр. Генерал Тошево	1,531	17.45	1,531	17.45
Общо		4,182		5,604	

По справедлива стойност, на база борсовата цена на най-скорошната сделка в края на отчетния период, са оценени и представени следните инвестиции:

	брой акции	31.12.2011		брой акции	31.12.2010	
		пазарна (борсова) цена	справедлива (на база борсови цени) стойност		пазарна (борсова) цена	справедлива (на база борсови цени) стойност
		BGN	BGN'000		BGN	BGN'000
"Холдинг Варна" АД	520,000	5.10	2,651	520,000	7.83	4,073
Общо			2,651			4,073

19. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Дългосрочните вземания от свързани лица по видове са следните:

	31.12.2011 BGN '000	31.12.2010 BGN '000
Предоставени заеми	400	400
	400	400

Условията по предоставения дългосрочен заем са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	31.12.2011 BGN'000	31.12.2010 BGN'000
Ключов управленски персонал на дружество - майка				
лева	400 хил. лв.	31.10.2019 г.	400	400
Общо			400	400

Предоставеният заем е договорен при лихва 6,7 % (31.12.2010 г.: 6,7 %) и не е обезпечен.

20. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Другите дългосрочни вземания включват:

	31.12.2011	31.12.2010
	BGN '000	BGN '000
Предплатени разходи	554	605
Предоставени гаранции	25	
	<u>579</u>	<u>605</u>

21. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси включват:	31.12.2011	31.12.2010
	BGN '000	BGN '000
Материали	1,966	2,011
Готова продукция	2,604	3,071
Незавършено производство	23	
Стоки	174	179
Общо	<u>4,767</u>	<u>5,261</u>

В края на отчетния период, материалните запаси на Групата са оценени по тяхната отчетна стойност, която не е по-висока от нетната им реализируема стойност /очаквана продажна цена/.

Не са констатирани обстоятелства, които са довели до намаление на отчетната стойност на материалните запаси до нетната реализируема, поради което не са признавани разходи за обезценка.

Няма ограничения върху правото на собственост на материални запаси, заложен като обезпечения.

22. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Текущите вземания от свързани предприятия са както следва:

	31.12.2011 BGN '000	31.12.2010 BGN '000
Вземания от дружество - майка	581	650
Вземания от дружества от група	32	176
Вземания от дружества под общ контрол, чрез ключов управленски персонал	367	497
	<u>980</u>	<u>1,323</u>

Вземанията от свързани предприятия по видове са следните:

	31.12.2011 BGN '000	31.12.2010 BGN '000
Вземания по продажби	842	673
Вземания по предоставени заеми	100	650
Вземания по лихви по предоставени заеми	6	
Вземания по записан, но невнесен капитал	32	
Общо:	<u>980</u>	<u>1,323</u>

Предоставените заеми на свързани предприятия са както следва:

	31.12.2011 BGN '000	31.12.2010 BGN '000
Дружество от група	100	
Дружество - майка		650
Общо:	<u>100</u>	<u>650</u>

Условията по предоставените заеми на свързани лица са следните:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	31.12.2011 BGN'000	31.12.2010 BGN'000
Дружество - майка				
лева	1,200 хил. лв.	31.12.2011 г.		650
				<u>650</u>
Дружество от група				
лева	100 хил. лв.	31.12.2012 г.	100	
			<u>100</u>	
Общо			<u>100</u>	<u>650</u>

Предоставените заеми на свързани лица са при договорени лихвени проценти от 8 %.
 (2010 г.: от 8,2 %)

23. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

	31.12.2011 BGN '000	31.12.2010 BGN '000
Вземания от клиенти по продажби	2,908	2,195
Обезценка на вземания	(163)	(166)
Вземания от клиенти по продажби - нето	<u>2,745</u>	<u>2,029</u>
Предоставени заеми, в т.ч.:	114	103
- лихви	6	8
Предоставени аванси	573	460
Обезценка на предоставени аванси	(12)	(13)
Предоставени аванси - нето	<u>561</u>	<u>447</u>
Данъци за възстановяване	190	194
Съдебни и присъдени вземания	385	468
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(169)	(160)
Съдебни и присъдени вземания - нето	<u>216</u>	<u>308</u>
Вземания от подотчетни лица	60	62
Обезценка на вземания от подотчетни лица		(3)
Вземания от подотчетни лица - нето	<u>60</u>	<u>59</u>
Предоставени депозити и гаранции	17	27
Лихви по срочни депозити	10	
Други вземания	14	9
Общо	<u>3,927</u>	<u>3,176</u>

Към 31.12.2011 г. вземанията по договори за оперативен лизинг, посочени в консолидирания отчет за финансовото състояние като “Търговски и други вземания”, са в размер на 4 хил. лв.

Към 31 декември 2011 г. е предоставен заем на дружество, което не е свързано лице – 114 хил.лв. (31.12.2010 г.: 103 хил.лв.). В състава на вземането по предоставен заем са включени лихви в размер на 6 хил. лв. (31.12.2010 г.: 8 хил.лв.)

Условията по предоставените краткосрочни заеми от Групата са следните:

Вид валута	Договорена сума '000	Падеж	31.12.2011 BGN'000	31.12.2010 BGN'000
Други заеми				
лева	108	31.12.2012 г.	108	95
			<u>108</u>	<u>95</u>

Предоставените заеми на свързани лица са при договорени лихвени проценти от 8,00 % (2010 г.: 8,00 %)

Вземания по предоставени аванси	31.12.2011 BGN '000	31.12.2010 BGN '000
Аванси за доставки на услуги	10	79
Аванс за доставка на материали	58	100
Предплатени разходи	493	268
Общо	<u>561</u>	<u>447</u>

Данъците за възстановяване включват:	31.12.2011 BGN '000	31.12.2010 BGN '000
Данъци от печалбата	190	194
Общо	<u>190</u>	<u>194</u>

24. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства и паричните еквиваленти включват:

	31.12.2011 BGN '000	31.12.2010 BGN '000
Парични средства в разплащателни сметки	2,025	70
Парични средства в каса	165	118
Парични средства по депозити	685	821
Парични средства по набирателна сметка		96
Общо	<u>2,875</u>	<u>1,105</u>

Паричните средства по разплащателните сметки са в лева – 26 хил.лв. (31.12.2010 г.: 64 хил. лв.), в евро – 1999 хил.лв. (31.12.2010 г.: 6 хил.лв.).

Паричните средства в каса са в лева 159 хил. лв. (31.12.2010 г.: 112 хил. лв.), в евро – 3 хил. лв. (31.12.2010 г.: 3 хил. лв.) и в щатски долари 3 хил. лв. (31.12.2010 г.: 3 хил. лв.).

Предоставените срочни депозити са в лева (31.12.2010 г.: лева).

Паричните средства по депозити включват и средства по специално открити сметки, съгласно концесионни договори, като гаранция за опазване на околната среда и гаранции за изпълнение на паричните задължения по концесионните договори (Приложение 37).

25. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Към 31.12.2011 г. регистрираният капитал на „Андела” АД възлиза на 205 хил.лв., разпределени в 205,215 поименни акции с номинална стойност 1 лв. всяка една.

На Общо събрание на акционерите на „Андела” АД от 18 юни 2010 г. е взето решение за увеличение на капитала на дружеството чрез издаване на нова емисия акции (130,000 бр. с номинал 1 лев).

От новата емисия акции са записани 128,298 броя. Увеличението на капитала е вписано в Търговския регистър към Агенцията по вписванията на 06 юни 2011 г.

Капиталът на дружеството след увеличението е разпределен в 205,215 броя акции с номинална стойност 1 лев всяка една. Записаният, но невнесен капитал към 31 декември 2011 г. е в размер на 32 хил. лв.

Издадените обикновени акции са както следва:

	Акции брой	Капитал	
		записан BGN '000	внесен BGN '000
Салдо на 1 януари 2010 година	76,917	77	77
Салдо на 31 декември 2010 година	76 917	77	77
Салдо на 1 януари 2011 година	76,917	77	77
Издадени акции	128,298	128	96
Салдо на 31 декември 2011 година	205,215	205	173

Участието в капитала на „Андела” АД е както следва:

Акционери	31.12.2011		31.12.2010	
	% от капитала	Участие в капитала BGN'000	% от капитала	Участие в капитала BGN'000
"Ескана" АД	95.71%	196	88.60%	68
Физически лица	4.29%	9	11.40%	9
	100.00%	205	100.00%	77

Общите резерви към 31.12.2011 г. са в размер на 21 хил.лв. (31.12.2010 г: 12 хил. лв.). Същите са създадени в резултат на разпределението на печалбата на дружеството - майка от предходни години според изискванията на Търговския закон. Тъй като през 2011 г. е вписано увеличението на капитала на „Андела” АД, за да бъде достигнат изискуемия по Търговския закон минимум, през отчетната 2011 г. общите резерви на дружеството са увеличени с 9 хил. лв.

Другите резерви на дружеството към 31.12.2011 г. са в размер на 32,793 хил.лв. (31.12.2010 г: 33,164 хил. лв.).

Преоценъчният резерв – за имоти, машини и съоръжения към 31.12.2011 г. в размер на 5,364 хил. лв. (31.12.2010 г.: 5,559 хил. лв.) е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и съоръженията на дружествата от групата и

техните справедливи стойности към датите на съответните преоценки. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отчетен директно в този резерв.

Преоценъчният резерв - за финансови активи към 31.12.2011 г. е отрицателна величина в размер на 8,782 хил. лв. (31.12.2010 г.: отрицателна величина - 7,371 хил. лв.) и е формиран от ефектите от последваща оценка на инвестициите на разположение за продажба по справедлива стойност.

Основен доход на акция

Основен доход на акция към 31 декември 2010 г. не е изчислен, тъй като Групата реализира загуба в размер на 35 хил. лв. Изчислението на основния доход на акция към 31 декември 2011 г. се базира на нетната печалба припадаща се на притежателите на обикновени акции и средно претегления брой на обикновените акции налични за периода, приключващ на 31.12.2011 г. от 205,215 броя. Изчислението е направено както следва:

	2011	2010
Нетна печалба за годината (BGN'000)	306	
Средно - претеглен брой акции	205,215	
Основен доход на акция (BGN)	<u>1.49</u>	

Дивиденди на акция

Задълженията за дивиденди не се отразяват във финансовия отчет преди тяхното изплащане да бъде гласувано на годишно общо събрание на акционерите. На редовното общо събрание на акционерите на „Андела“ АД, състояло се на 30.09.2011 г., е прието да се разпределят дивиденди за 2010 г. в размер на 800 хил. лв. (3,90 лева на акция) (за 2009 г. не е разпределен дивидент).

26. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАЕМИ

Вид валута	Договоре на сума	Падеж	31.12.2011			31.12.2010		
			Дългосрочна част BGN'000	Краткосрочна част BGN'000	Общо BGN'000	Дългосрочна част BGN'000	Краткосрочна част BGN'000	Общо BGN'000
		’ 000						
Банкови заеми								
лева	692	25.12.2011 г.					138	138
евро	1,987	20.12.2011 г.					397	397
Общо:							535	535

Към 31 декември 2011 г. Групата е погасила банковите си заеми с падежи през 2011 г. Лихвените проценти по получените и погасени през 2011 г. банкови заеми са както следва:

- банков заем в евро - едномесечен EURIBOR плюс надбавка до 2,5 пункта.
- банков заем в лева - едномесечен SOFIBOR плюс надбавка до 2,5 пункта.

27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Включените в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември задължения по финансов лизинг са по договори за придобиване на транспортни средства и машини. Те са представени нетно от дължимата в бъдеще лихва и са както следва:

Срок	31.12.2011 BGN '000	31.12.2010 BGN '000
До една година	179	344
Над една година	81	258
Общо	260	602

Минималните лизингови плащания по финансовия лизинг са дължими както следва:

Срок	31.12.2011 BGN '000	31.12.2010 BGN '000
До една година	193	384
Над една година	85	276
	<u>278</u>	<u>660</u>
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	(18)	(58)
Сегашна стойност на задълженията по финансов лизинг	<u>260</u>	<u>602</u>

Дължимите в рамките на следващите 12 месеца лизингови вноски са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние като “Търговски и други задължения”.

28. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние:

Отчетен обект	Временна разлика 31.12.2011 BGN'000	Данък 31.12.2011 BGN'000	Временна разлика 31.12.2010 BGN'000	Данък 31.12.2010 BGN'000
1. Неизплатени доходи на физически лица	(45)	(4)	(44)	(4)
2. Задължения за неползвани компенсируеми отпуски	(37)	(4)	(71)	(7)
3. Обезценка на вземания	(310)	(31)	(331)	(33)
4. Задължения към персонала при пенсиониране	(31)	(3)	(60)	(6)
5. Данъчна загуба за пренасяне	(3,147)	(315)	(3,790)	(379)
Общо активи по отсрочени данъци:	<u>(3,570)</u>	<u>(357)</u>	<u>(4,296)</u>	<u>(429)</u>
1. Разлика между счетоводни и данъчни балансови стойности	8,195	820	8,505	851
2. Преоценъчен резерв	5,903	589	6,120	611
Общо пасиви по отсрочени данъци:	<u>14,098</u>	<u>1,409</u>	<u>14,625</u>	<u>1,462</u>

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Групата да генерира достатъчна данъчна печалба.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за годината е както следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	Салдо на 1 януари 2010	Признати в консолидиран ия отчет за всеобхватния доход	Признати в консолидирани я отчет за собствения капитал	Салдо на 31 декември 2010
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
1. Неизплатени доходи на физически лица	(4)			(4)
2. Задължения за непозвани компенсируеми отпуски	(7)	3		(4)
3. Обезценка на вземания	(33)	2		(31)
4. Задължения към персонала при пенсиониране	(6)	3		(3)
5. Данъчна загуба за пренасяне	(379)	64		(315)
Общо активи по отсрочени данъци:	(429)	72		(357)
1. Разлика между счетоводни и данъчни балансови стойности	851	(31)		820
2. Преоценъчен резерв	611		(22)	589
Общо пасиви по отсрочени данъци:	1,462	(31)	(22)	1,409

Към 31.12.2011 г. и 31.12.2010 г. няма намаляеми временни разлики, неизползвани данъчни загуби или кредити, за които не е признат актив по отсрочен данък.

През 2011 г. и 2010 г. не е извършена корекция в отсрочените данъци в резултат на промяна в данъчното законодателство.

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Дългосрочните задължения към персонала включват задължението на дружествата от Групата за изплащане на обезщетения на настия персонал в края на отчетния период при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на 6 брутни заплати към момента на пенсиониране.

Изменението на признатото в консолидирания отчет за финансовото състояние задължение за изплащане на дефинирани доходи на персонала при пенсиониране е както следва:

	31.12.2011	31.12.2010
	BGN '000	BGN '000
Задължение признато в консолидирания отчет за финансовото състояние на 1 януари	60	82
Разход, признат в отчета за всеобхватния доход за периода	15	22
Плащания през периода	(43)	(44)
Задължение признато в консолидирания отчет за финансовото състояние на 31 декември	32	60

30. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Другите дългосрочни задължения включват:

	31.12.2011	31.12.2010
	BGN '000	BGN '000
Предоставени депозити и гаранции	2	
	2	

31. КРАТКОСРОЧНИ ЗАЕМИ

Вид валута	31.12.2011	31.12.2010
	BGN'000	BGN'000
Банкови заеми		
евро	824	
лева	240	960
	1,064	960
Други заеми		
лева	1,547	1,469
Общо:	2,611	2,429

В състава на задълженията по получени заеми са включени лихви в размер на 592 хил. лв. (31.12.2010 г.: 513 хил. лв)

В полза на банките кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени:

- Ипотеки на недвижими имоти (Приложение 15);
- Особени залози на машини и оборудване (Приложение 15);

Получените заеми са договорени при лихвен процент до 10 % (2010 г.: до 9,25 %).

32. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Задълженията към свързани лица включват:

	31.12.2011 BGN '000	31.12.2010 BGN '000
Задължения към дружества от група	54	
Задължения към дружество - майка		100
Задължения към дружества под общ контрол, чрез ключов управленски персонал	51	
Общо:	<u>105</u>	<u>100</u>

Задълженията към свързани предприятия по видове са както следва:

	31.12.2011 BGN '000	31.12.2010 BGN '000
Задължения по покупки на суровини и материали	54	4
Задължения по получени аванси за продажба на продукция	51	
Вноски за увеличение на капитала		96
Общо:	<u>105</u>	<u>100</u>

33. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2011	31.12.2010
	BGN '000	BGN '000
Задължения към доставчици	6,053	5,834
Задължения по получени аванси	1,696	35
Задължение по финансов лизинг (Приложение 27)	179	344
Задължения за дивиденди	33	
Концесионни възнаграждения	264	252
Удръжки от работните заплати		4
Други		6
Общо:	8,225	6,475

Задълженията по получени аванси включват:

	31.12.2011	31.12.2010
	BGN '000	BGN '000
За продажба на продукция	34	35
За услуги	1,662	
Общо	1,696	35

34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ОСИГУРИТЕЛИ

Задълженията към персонала и осигурители са както следва:

	31.12.2011	31.12.2010
	BGN '000	BGN '000
Задължения към персонала, в т.ч.:	180	174
текущи задължения	150	118
начисления за неползвани компенсирани отпуски	30	56
Задължения към осигурители, в т.ч.:	66	60
текущи задължения	59	46
начисления за неползвани компенсирани отпуски	7	14
Общо	246	234

Средносписъчен брой на персонала на Групата е както следва:

	Текущ период	Предходен период
Съвет на директорите	3	3
Средносписъчен брой на персонала, в т.ч.:	234	227
- ръководители	18	21
- специалисти	12	10
- техници и приложни специалисти	50	52
- помощен административен персонал	16	15
- персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	17	12
- квалифицирани работници	32	25
- машинни оператори и монтажници	78	79
- професии, неизискващи специална	11	13

35. ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Данъчните задължения включват:	31.12.2011 BGN '000	31.12.2010 BGN '000
Данък върху добавената стойност	433	17
Данъци върху доходите на физическите лица	15	13
Местни данъци и такси	13	
Данък върху дивидентите	2	
Общо	463	30

36. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и лихвен риск на парични потоци. Управлението на рисковете се осъществява текущо от ръководството на дружеството-майка и респективно ръководствата на дъщерните дружества съгласно политиката определена от ръководството на дружеството - майка.

Валутен риск

Активите и пасивите на Групата са деноминирани основно в лева и в евро. Това намалява валутните рискове.

Финансовите инструменти, които са деноминирани в евро не са изложени на валутен риск, поради фиксирания курс на българския лев към еврото.

31 декември 2011 г.	в USD	в EUR	в BGN	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Заеми и вземания			5,604	5,604
Парични средства и парични еквиваленти	3	2,002	870	2,875
Финансови активи на разположение за продажба			4,182	4,182
Общо финансови активи	3	2,002	10,656	12,661
Банкови заеми		824	240	1,064
Други заеми и задължения		260	10,731	10,991
Общо финансови пасиви		1,084	10,971	12,055

31 декември 2010 г.	в USD	в EUR	в BGN	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Заеми и вземания			5,251	5,251
Парични средства и парични еквиваленти	3	9	1,093	1,105
Финансови активи на разположение за продажба			5,604	5,604
Общо финансови активи	3	9	11,948	11,960
Банкови заеми		397	1,098	1,495
Други заеми и задължения		602	7,600	8,202
Общо финансови пасиви		999	8,698	9,697

Финансовите инструменти, които са деноминирани в евро не са изложени на валутен риск, поради фиксирания курс на българския лев към еврото.

Следните значими валутни курсове са приложими през периода:

Курс на датата на отчета

	2011	2010
USD	1.51158	1,47276

Ценови риск

Ценовият риск е рискът, произтичащ от колебанията в цената на финансовите инструменти.

Дружествата от Групата са изложени на ценови риск в резултат на евентуалното нарастване на доставните цени на суровините и материалите и нарастващата конкуренция на пазара.

Поради настъпилата икономическа и финансова криза, ръководството на Групата е взело решение за редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на финансовите и бизнес показатели на съответния емитент, както и развитието на дейността му в условията на криза.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на Групата няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Отсрочени плащания се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с Групата, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Групата има разработена и внедрена политика, която гарантира, че продажбите се извършват на клиенти с подходяща кредитна история.

Максималната кредитна експозиция в края на отчетния период е както следва:

	31.12.2011	31.12.2010
	BGN '000	BGN '000
Заеми и вземания	5,604	5,251
Парични средства и парични еквиваленти	2,875	1,105
Финансови активи на разположение за продажба	4,182	5,604
Общо финансови активи	<u>12,661</u>	<u>11,960</u>

Максималната кредитна експозиция в края на отчетния период за търговските вземания на Групата по географски райони е:

	31.12.2011	31.12.2010
	BGN '000	BGN '000
От страната	4,727	3,754
Общо	<u>4,727</u>	<u>3,754</u>

Движението на обезценката на търговските и други вземания през годината е:

	2011	2010
	BGN '000	BGN '000
Обезценка в началото на годината	342	287
Признати / реинтегрирани обезценки на вземания през периода	(63)	(97)
Начислена обезценка през периода	65	152
Обезценка в края на периода	<u>344</u>	<u>342</u>

Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, произтичащ от възможността Групата да не погаси в договорения размер или изобщо финансов пасив, както и възможността Групата да погаси в пълен размер финансов пасив, но на по – късна дата от уговорената.

Групата генерира и поддържа достатъчен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за Групата е основната стопанска дейност на дружествата от

нея, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банките и трети лица.

Лихвен риск на паричния поток

Рискът на лихвоносните парични потоци е рискът, че бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните лихвени проценти.

В структурата на активите на Групата лихвоносните активи са представени от паричните средства, банкови депозити и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства на Групата под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са с променлив и фиксиран лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на Групата в зависимост от лихвен риск. Ръководствата на дружествата от Групата текущо наблюдават и анализират експозицията на съответното дружество спрямо промените в лихвените равнища.

31 декември 2011 г.	безлихвени BGN '000	с плаващ лихвен % BGN '000	с фиксиран лихвен % BGN '000	Общо BGN '000
Заеми и вземания	4,780		824	5,604
Парични средства и парични еквиваленти	165		2,710	2,875
Финансови активи на разположение за продажба	4,182			4,182
Общо финансови активи	9,127		3,534	12,661
Банкови заеми		1,064		1,064
Други заеми и задължения	8,712	260	2,019	10,991
Общо финансови пасиви	8,712	1,324	2,019	12,055
31 декември 2010 г.	безлихвени BGN '000	с плаващ лихвен % BGN '000	с фиксиран лихвен % BGN '000	Общо BGN '000
Заеми и вземания	4,755		496	5,251
Парични средства и парични еквиваленти	284		821	1,105
Финансови активи на разположение за продажба	5,604			5,604
Общо финансови активи	10,643		1,317	11,960
Банкови заеми		1,495		1,495
Други заеми и задължения	6,131	378	1,693	8,202
Общо финансови пасиви	6,131	1,873	1,693	9,697

37. КОНЦЕСИОННИ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ

Групата има сключени договори за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства – строителни материали от седем находища.

Срещу предоставените концесии Групата дължи на Министерството на регионалното развитие и благоустройството концесионно възнаграждение. Определянето на дължимото концесионно възнаграждение се извършва съгласно Наредбата за принципите и методиката за определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства по реда на Закона за подземните богатства.

Групата има задължения да даде гаранции за изпълнение на задълженията си по концесионните договори в две насоки:

- Гаранции за изпълнение на паричните задължения по концесионните договори – във вид на безусловни неотменяеми банкови гаранции за всяко находище.

- Гаранции за изпълнение на задълженията, свързани с опазване и възстановяване на околната среда, чрез откриване на банкови сметки за всяко находище. Отчислените средства по тези сметки са целеви и могат да се ползват само при определени условия съгласно концесионните договори. (Приложение 24)

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

38.1. Оповестяване на свързани лица по т. 13 - 16 от МСС 24 „Оповестяване на свързани лица”

Свързани лица	Вид на свързаност
"Ескана" АД	Дружество - майка
"Ескана инвест 96" АД	Мажоритарен собственик на капитала на "Ескана" АД
"Скални материали" АД	Дружество в група
"Стимекс" ЕООД	Дружество в група
"Андела Инвест" АД	Дружество под общо управление, чрез ключов ръководен персонал

Съставът на ключовия управленски персонал е оповестен в Приложение 1 към консолидирания финансов отчет.

38.2. Сделки със свързани лица

Извършени са следните сделки със свързани лица:

	2011 BGN`000	2010 BGN`000
а) Продажба на стоки и услуги		
Дружество - майка	59	11
Дружества от група	421	105
Дружества под общ контрол, чрез ключов управленски персонал	937	788
	1,417	904
б) Приходи от наеми		
Дружества под общ контрол, чрез ключов управленски персонал	14	14
	14	14
в) Предоставени заеми		
Дружество - майка	500	550
Дружества от група	1,000	1,000
	1,500	1,550
г) Върнати предоставени заеми		
Дружество - майка	1,150	400
Дружества от група	900	1,000
	2,050	1,400
д) Лихви по предоставени заеми		
Дружество - майка	41	59
Дружества от група	6	
Ключов управленски персонал на дружество - майка	27	30
	74	89
е) Закупуване на стоки и услуги		
Дружество - майка	245	79
Дружества от група	282	238
	527	317

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните за подобен вид сделки.

Разчетите със свързани предприятия са оповестени в Приложения 19, 22 и 32.

38.3. Доходи на ключов управленски персонал

Възнагражденията и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал са в размер на 143 хил. лв. (2010 г.: 159 хил. лв.).

39. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Няма събития възникнали между края на отчетния период и датата, на която финансовия отчет е утвърден за издаване.

Консолидираният финансов отчет на страници от 1 до 75 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на “Андела” АД на 04.06.2012 г. с Протокол от 04.06.2012 г.